

- великої рогатої худоби частіше вражається молочна залоза, а у молодняку – шкіра голови і шиї;
- використання для лікування папіломатозу молочної залози у корів внутрішньовенного введення 0,5% новокаїну в дозі 0,5 мл на 1 кг маси тіла при кратності 5 разів з інтервалом 72 години на фоні застосування фракції АСД-2 (кратність - 3, інтервал 7 днів, доза -5 мл. в/м) призводить до ремісії хвороби, після чого настає рецидив і перехід в стадію паліпапіломатозу;
- внутрішньовенне введення 1% новокаїну в дозі 0,25 - 0,5 мл/кг маси тіла 3 дні підряд при лікуванні папіломатозу молочної залози у корів сприяє некротизації папілом і повному видужуванню;
- підшкірне введення 0,5% новокаїну під основу папіломи ефективно на початку хвороби;
- внаслідок парадоксальної дії новокаїну на капіляри порушується мікроциркуляційне русло останніх, що веде до некрозу дистальних тканин.
- Місце використання емульсії саліцилової кислоти (кислота+риб'ячий жир 1:1) ефективно для лікування поодиноких папілом;
- фракція АСД-2 для лікування папіломатозу великої рогатої худоби може використовуватись, як засіб патогенетичної терапії;
- використання самостійно виготовлених вакцин проти папіломатозу на основі витяжок з тканин папіломи є ефективним засобом профілактики і лікування;
- при лікуванні та профілактиці папіломатозу потрібно проводити комплексну терапію і кожен конкретний випадок хвороби вимагає індивідуального підходу.

УДК 619:616.34.-002:616.-071:636.2-053

ЯНКОВЕНКО О.О., магістрант

Науковий керівник – **ГОЛОВАХА В.І.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕННЯ, ЕТІОЛОГІЯ ТА СИМПТОМИ ГАСТРОЕНТЕРАЛЬНОЇ ПАТОЛОГІЇ У ТЕЛЯТ ТОВ СГП ім. ВОЛОВІКОВА РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Із факторів, що впливають на поширення шлунково-кишкових захворювань новонароджених телят у господарстві ТОВ СГП ім. Воловікова Рівненської області, є порушення ветеринарно-санітарних та зоогігієнічних умов утримання великої рогатої худоби, зокрема нетелей, внаслідок чого від них народжується слабкий молодняк. Маса тіла телят при народженні становила 22–25 кг, піднімалися вони через 2,5–3 год. Впродовж перших 24 год життя телятам зондом (тричі) випоювали молозиво з «банку молозива» в кількості 2 кг. З другого дня життя їм випоювали збірне молоко. Гастроентеральна патологія у телят проявляється на другий (25 %) третій (41), четвертий (26) і п'ятий (8 %) дні життя. Здебільшого шлунково-кишкові розлади виникають у телят у лютому (74,1 %),

березні (68,4 %) та січні (50,5 %). Висока в цей період року була і загибель тварин (16–24 % від захворілих).

Захворювання перебігало з наступною клінікою: пригнічення загального стану, у 33,3 % гіпертермія до 40 °С, гіпорексія, профузний пронос. У частини телят зневоднення організму: швидке виснаження, сухість носового дзеркала, западання очних яблук в орбіти. Калові маси смердючі, жовто-сірого забарвлення. У телят відмічали тремор м'язів, залежування, гіпорексію, тривалість хвороби складала 6–9 діб. Телята, які переохворіли, значно відставали в розвитку від своїх ровесників. У 40 % гастроентеральна патологія у них проявлялася повторно (на 7–11-й дні життя). Температура тіла у більшості телят була в нормі. Застосування лікарських засобів сприяло одужанню тварин через 5–6 діб. Однак, через 5–8 днів у частини телят знову відмічали шлунково-кишкові розлади.

Отже, на основі проведених досліджень встановлено, що шлунково-кишкові розлади з синдромом діареї у телят є досить поширеними в господарстві і наносять значних економічних збитків, внаслідок затримки росту, розвитку та загибелі.

УДК 619:616.34.-008:314.4-084:636.2-053.2

ЯНКОВЕНКО О.О., магістрант

Науковий керівник – **ГОЛОВАХА В.І.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЛІКУВАННЯ ТЕЛЯТ ЗА ШЛУНКОВО-КИШКОВИХ РОЗЛАДІВ У ТОВ СГП ім. ВОЛОВІКОВА РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Найбільш поширеною патологією новонароджених телят у господарстві є шлунково-кишкові розлади з синдромом діареї, якими хворіє 75–90 % тварин, а загибель складає 16–24 % (в окремі роки до 40 %). Гастроентеральна патологія найчастіше проявляється в зимово-весняний період (січень–квітень). На сьогодні існує безліч схем лікування (в основному з використанням антибактеріальних препаратів) за гастроентеральної патології з синдромом діареї. Не завжди вони ефективні, що і призводить до загибелі телят. Тому мета роботи полягала у розробці і апробації в господарстві лікувальної схеми без застосування антимікробних засобів.

Для цього ми відібрали дві групи телят дослідну і контрольну. Телятам дослідної групи за проявів діарейного синдрому внутрішньо задавали пробіотик «біфікол» по 5 доз (тричі на день). Окрім того, їм підшкірно ін'єктували препарат «бістим» (основний компонент його бджолине обніжжя) в дозі 0,7 мл на 10 кг маси тіла впродовж 7 днів. Телят контрольної групи лікували внутрішньогосподарською схемою (канаміцину сульфат, тримеразин, в/венно 20 %-вий розчин глюкози, відвари ромашки, деревію, звіробою, кори дуба). Після застосування нашої схеми загальний стан тварин поліпшився на 2–3-й дні, повне одужання на 4–5-й день лікування. У контрольній групі поліпшення наступало на